

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVA I ANUNCI

Dedicat ab preferencia al desenvollop de la vida teatral de Catalunya

SURT LOS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIO:
En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
Fora ciutat. . » 2 »
Extranjer y
Ultramar. . » 10 l' any.

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIO Y ADMINISTRACIO:
Carrer de las Cabras, 13, segon.
Bussó a la escala.

PREUS DE CADA NÚMERO:
Número corrent. . . 0'10 Ptas.
» atrassat. . . 0'15 »
» » pera
los no suscrits. . . 0'20 »

BIBLIOTECA POPULAR CATALANA

VOLÚM IV

La série de aquesta important colecció, s' ha augmentat ab un nou volúm triat d' entre la flor d' obras dramáticas fillas de la potent imaginació de D. Víctor Balaguer.

Balaguer ha sigut un dels elements més actius en lo renaixement de nostra literatura, fou iniciador del restabliment dels Jochs Florals, en companyia de D. Manuel Milá y Fontanals y de D. Joaquim Rubió y Ors. Entre 'ls mestres en Gay Saber ell es lo degá, puig que la seva proclamació remunta á 20 de Juny de 1861 ó sia dos anys després de la restauració de la poética festa del mes de Maig

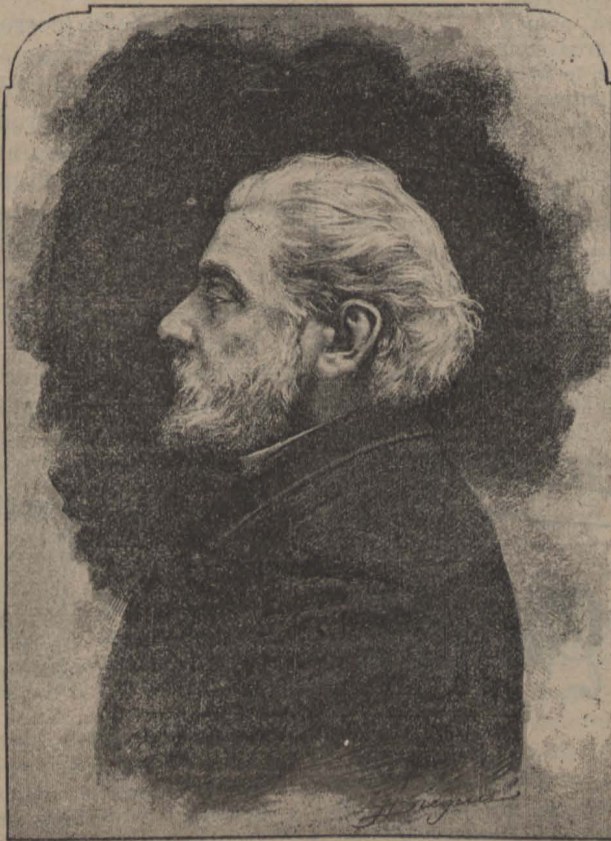
Las obras que forman lo volúm ab que s' enriqueix la BIBLIOTECA POPULAR CATALANA, son las tragedias *Lo guant del degollat*, *Las esposallas de la morta* y la trilogía *Pirineus*, darrera producció de sa ploma incansable y que recorda los temps joves de aquest poeta, dels quals tants bons recorts guardan los aymadors de las lletras pátrias.

Al citar lo nom solsament de las obras donadas á llum per Balaguer, ompliriam un llarch capítol, pero nos acontentém ab recordar que es l' autor de la primera Historia de Catalunya publicada en nostre sigle; que colleccioná ab lo nom de *Cuentos de mi tierra* las més interessants llegendas populares, que ab la valentia dels seus versos despertá en lo pit del jovent lo latent amor á tot lo nostre, servint de motor al moviment regionalista d' ara y que entre molts altres títols, te igualment lo de haver comensat lo conreu de la tragedia clásica.

De carácter generós, com á verdader poeta, D. Víctor Balaguer no coneix la enveja y es amich coral de las glorias dels companys així com de tot lo que pot contribuir al desenrotlllo de la literatura nostra y al bon nom de Catalunya.

La fundació á Vilanova y Geltrú, del Institut, Biblioteca-Museo, al cual s' ha donat lo seu nom, es un acte que pregona ja en vida la seva fama y al cual devém restarhi tots agrahts.

Lo retrato de literat tant insigne, es lo que honra avuy las planas de

EXCM. SR. D. VÍCTOR BALAGUER.

Lo TEATRO REGIONAL.

J. S.

LOS PIRINEUS

(Fragment)

RAIG DE LLUNA

Però ho sents. Escolta ara.

La vetlla d' un combat tot se confessa.
 Ho digueres fa poch... Deu m' illumina.
 Escolta donchs, -i 't plau, Llombard, escolta.
 Los Pirineus tenen un cor... y viuen.
 Quan sortiren del mar, fou per ser lliures,
 per tenir llibertat ... y per donarne.
 Quan jo virgüi la primer volta, totes,
 totes las fonts de vida aquí brotavan.
 Cada turó un castell, senyera al aire;
 cada castell un paradís; cad' home
 un pensador, un trovador ó un héroe,
 cada dama una reyna encisadora,
 emperatrix de amors y gentilesa;
 cada Puy un aplech de festa y gala;
 cada iglesia un santuari de fé viva;
 cada abadia un temple de sabiesa,
 y un espill de franquícias cada poble.
 Tot se perdé, tot se perdé lo dia...
 ho vegeren mos ulls... y encara ho veuen...
 lo dia que vingueren los francesos,
 portant al pit la creu del Apostólich,
 y en Simó de Monfort ab ells y ab ella.
 En Simó de Monfort, fera gelosa
 que may tingué perdó ni al cor ni als llavis
 En Simó de Monfort, que de la Iglesia
 no fou bras, sino llamp. Mori la patria,
 la malhaurada y esplendent Provenza,
 espill d' honors y llum de tota gloria,
 la noble hereva de la Roma antiga,
 la que com filla 'ls Pirineus miravan,
 canéfora gentil; Ja que com Grecia
 portava l' urna dels amors que 'ls aires
 missatgers per los àmbits espargian.
 Tot fou passat á fil d' espasa, pobles,
 castells, ciutats, la noble Carcassona,
 la indomada Baziers, la que de Atenas
 fou filla y fou rival, mare Tolosa,
 lo gran castell de Foix, que quan issava
 demunt sas torres son penó de lluyta,
 alsava 'ls Pirineus tots d' una pessa;
 y sobre tanta runa y tant incendi,
 y sobre tant amor y desventura,
 encara 'ls vents las cendras esbaldiren
 dels nobles trescents mártirs que en la pira
 de Montsegur la Inquisició cremava.
 Tot se perdé, Llombard, castells y vilas,
 ciutats, pobles y patria.. Sols quedaren
 los Pirineus, y en ells... en ells reclosa.
 la llibertat, la patria de las ánimas.

Ant. Bodria

UN EXEMPLE PER MES DE CUATRE.—Humorada en un acte, original de D. N. Monreal. Estrenada lo dia 16 del passat Juliol en la Societat Club Internacional.

Devant de numerosa y distingida concurrència, siguió estrenada aquesta obreta omplint be son objecte que no es altre que 'l de fer passar un rato en-

tretingut, y ho logrà, especialment, per lo variat dels tipus que presenta y son diálech animat.

L' autor siguió demanat ab molt aplauso.

Los joves aficionats encarregats del desempenyo cumpliren be son comés, en especial la Srta. Caballé y los Srs. Monreal, Caballé, Pont, Rovira, Fortuny, Sastret y Bertrand.

X.

JOCHS FLORALS DE VALENCIA

Lo Rat Penat, associació valencianista y única que sosté allí l' alé de las aspiracions regionals, va celebrar lo dia 28 del prop passat Juliol, la acostumada festa poética anyal, y d' ella aném á parlar breument apuntant lo nom dels poetas y 'l de las composicions premiadas.

L' acte tingué lloch en lo teatro Principal, convertit en vistós jardí é illuminat ab esplendor per la llum eléctrica que produhia mágich efecte al reflectar sobre las hermosas flors y sobre 'l bell aplech de noyas y damas que com costum de Valencia, omplian en esclusiu las butacas de platea.

Guanyá la flor natural D. Leopoldo Trenor per sa bella poesia *Nit d' Albades*, y fou proclamada reyna de la festa la Srta. Donya Rafaela Andreu, filla del president de la Exma. Diputació. Los accésits van obtenirlos D. Joaquim Ayné y Rabell, per sa poesia *La Espigolaire*, D. Josep Bodria, per sa composició *Semprevivas*, y D. Joseph Franquet y Serra (corresponsal nostre de Girona), per sa poesia *A missa primera*.

D. Ramon Andreu Cabrellas, obtingué dos premis per las sevas produccions *Independencia* y *Lo Bufó*, cuadro dramátich en vers.

D. Joseph María Valls y Vicens guanya també premi per son drama en tres actes y en prosa *La vida moderna*.

D. Francisco Badenes obtingué premi extraordinari per sa bonica composició *La Enramade*.

Altres son los autors que han alcansat premis y accésits, pero lo curt del espay que disposém nos veda de allargar la present ressenya aixis com de publicar la delicada poesia guanyadora de la flor natural. En són defecte copiém á continuació la de D. Joseph Bodria:

EN UN PALMITO

FELICITAT

La esbelta palmera, palmito es de l' horta,
 Que agroasa ab ses baumes, dels camps la flayror;
 Dels lliris y roses aromes transporta,
 Als cims de las ditjes, als nius del amor.

Aixis ton palmito, gentil Josefina,
 Nos porta alenades de roses y lliris;
 ¡Que embaume per sempre sa essencia divina,
 Los cims de tes dijtes, ab dolsos sospirs.

La sessió va acabar ab un interessant discurs del exministre D. Joseph Canalejas y Mendez, president del Jurat d' enguany.

Séptim Concurs

COMPOSICIÓ GUANYADORA DEL PREMI

DOLORA

AVIA Y NETA

- Jo, avia, l' aymaré sempre.
 —Donchs, neta, farás molt mal.
 —(No 'm pòt comprendre jes tant vella!)
 —(No m' entén ¡te tan pòchs anys!)

JOAN RIBAS CARRERAS.

LA PÉNDULA DE MON RELLOTJE

No 'm desvetllis... vull dormi,
 péndula boja, incansable,
 que prou sé lo que 'm vols di
 ab lo teu tic tac rui,
 ressó fer y abominable.

Vols dir-me que quant mes vás
 tictaquejant altanera,
 guías á la mort mon pas,
 y que sempre marxarás,
 fins la méva hora darrera.

La teva marxa es per mi
 la forsa de un magnetisme
 que 'm precipita á mori,
 mentres tú, ab tic tac rui,
 remorejas ab cinisme

Sembla que 'm digas, crudel,
 que la méva hora darrera,
 la de aná al Infern ó al Cel
 s' acosta, perque ab anhel
 m' ho demostras altanera.

Ah! jo voldria trencar
 la teva espiga malehida,
 y may mes, al despertar,
 tindria en tu de mirar
 com va acabantse ma vida.

J. AYNÉ RABELL.

LA ROSETA MAURI Y JO

(RFCORTS DE LA JOVENTUT)

Nos trobavam à Reus la Roseta y jo, quan comptavam aproximadament 10 anys de edat. Lo seu pare, lo meu y la meva germana gran, perteneixian á la companyia dramática que funcionava en l' antich teatro

de aquella important població; per aixó nostras famílias se relacionavan y, relacionantse, donavan lloch á que entre la Roseta y jo hi hagués certa amistat y franquesa.

Encara 'm recordo ara, com si ho vegés, de sa cara d' àngel, ab uns ulls que sense ser brillants me encisavan no sé per qué; de sa boqueta petonera; de sas galtetas sonrosadas; de son cos, y, sobre tot, de aquelles patorrilletes que se li veyan anant vestida de curt, ab los peuhets tant bufons qu' alguns anys després havían de ser l' admiració dels espanyols y extrangers.

La Roseta venía á casa sovint, principalment á veure mas duas germanas. Jo la rebía ab molt gust y fins jugava ab ella de la mateixa manera que hauría jugat ab una de mas duas germanas. Una vegada tractàrem de construir un teatre en l' arcoba de una sala de casa per divertiment nostre. Al fi ho vam conseguir, cuidantse la Roseta de arreglar-me un luxós trajo de moro ab prendas de casa seva pera la funció del estreno, qual funció 's va compendre de una rebregada tragedia titulada *Zaida*, que vaig comprar á un romancero de carreró per l' ínfim preu de sis quartos, y d' un saynete ó cosa per l' estil, original meu. Pero, ¡oh fatalitat! Al saber la mare de la Roseta que la seva filla m' havia arreglat un trajo de moro ab draps, cintas y galons daurats, de casa seva, va venir á mitja representació y li va donar una *lunyina*, per atrevida, que may més va tenir ganas de oferirse per sastressa.

No obstant aixó, la Roseta y jo seguíam professant-nos igual carinyo; y era tant lo que li volia demostrar lo meu afecte, que fins pispava quartos del pare pera obsequiarla ab algun merengue de ca 'l adroguer, ó be ab codonyets y castanyas cruas que venía una pobre jaya en un cantó de la Plassa del Teatro. També quan de vegadas anavam los dos sols á passejar per l' «Hort de 'n Murlá», la feya contenta ab alguna panotxa que allà cullía d' amagat dels hortelans, y que després de torrarla al fogó de casa, ella 's menjava del mateix modo que s' hauría menjat una paperina d' atmellas torradas.

Al acabarse la temporada teatral, que llavors durava set ó vuyt mesos d' hivern, cada familia marxá allà ahont tingué per convenient, per lo qual la Roseta y jo vam estar separats durant dos ó tres anys. Entretant, la nena aprenía de ballar baix las llissons que li donava son pare, D. Pere Mauri, actor y ex-prim ballari

Al cap de tant temps, en la vila de Figueras nos vam tornar á reunir, sent lo senyor mencionat, l' empresari del teatro y segon galan; ma germana Angela, dama jove; y ella, la meva inolvidable amiga Roseta, tercera ballarina del cos de ball, que 's componía de tres parellas no més.

Encara 'm recorda la nit que en aquell teatro sortí per primera vegada la Mauri ab sa parella Sr. Salut, á ballar un *paso á dos* del género francès. Lo públich, al veure aquella noya que apenas tenía tretze anys, ab tanta sòltura y tant desprendiment, no 's va cansar de aplaudir fins al final del *ballable* que va ser objecte de una ovació complerta. Mes, al sortir per segona vegada al prosceni á rebre los aplausos dels espectadors, com que saludava al públich fent reverencias cul-arreras, perdé lo equilibri y va caure de esquena en las taulas; sa parella la va aixecar, y no tenint que deplorar cap desgracia, ressoná per tot lo teatro un fort repicament de mans. Tal

va ser lo debut de la gran ballarina catalana. Després, quan la vaig trobar sola en l'escenari, li vaig preguntar si s'havia fet mal.—No gayre,—me contestà ella, y donantme algun dols dels que li havien regalat los abonats del teatro, nos varem despedir fins al endemà dematí, á las nou, qu'era l'hora que acostumava á ensajar lo cos de ball.

Entretant jo 'm dedicava á compondre versos, sabent molt poch de escriurer, y fins vaig tenir l'atreviment de acabar una pessa catalana en un acte, y en vers titulada, *La xica més maca de Reus*, qual obra vaig presentar al empresari Sr. Mauri, y aquest als actors que debian representarla aviat, excusantse ells ab que no volfan posarse en ridicul estrenant l'obra de una criatura com jo.

No per aixó vaig deixar de seguir ma fatlera literaria, aixís com la Roseta va anar seguint ab sa carrera coreogràfica. Ella va marxar al extranger en companyia del seu pare; jo 'm vaig quedar á Catalunya per *ratoli* de teatro. La Roseta va estudiar en la escola dels bons mestres; va aprendre molt de ballar; desitjava ser una gran ballarina, reconeixent que tenia disposició per serho, y no va parar fins que lográ 'ls seus desitjos ab los *ballables* de caràcter francès, que, com cap més ballarina ha executat en las taulas dels principals teatros de Europa.

La Roseta Mauri y jo, no 'ns hem parlat mes desde que 'ns vam separar del teatro de Figueras, farà ja uns vintivuyt anys. Durant aquest temps tant sols la he vista alguna de las vegadas que ha ballat en lo Teatro Principal de Barcelona; pero no he buscat ocasió pera recordarli nostra passada amistat, reconeixent la diferencia de posició que hi havia entre 'ls dos.

A. ROSELL.

A Maria

No vinguis pas á ca 'n Tàis,
 Maria; que si ho sabés
 ta mare, potser tindrias
 que plorarho més tart, ¿sents?
 No fassis cap á la cita,
 porque fora perdre temps...
 ¡No per res! ¿Cóm vols que ho digui?
 per res de mal... Sino que
 ta mareta està enterada
 del amor que 't duch inmens,
 y... per massa que t'estimo
 l'hi sab greu, seazillament.

¿Per qué, dius? No fassis dirmho...
 ¿No ho entens? Jo prou ho entench.
 No m'obliguis á donarte
 un trastorn sens més ni més...
 Déixaho corre: deixem corre
 nostre amor.. Be, ¿qué hi vols fer?
 ¡Sí, donal! Ja me 'n faig càrrech
 del teu neguit... ¿qué 'n treuré
 de dirte 'l per qué, Maria,
 si serà pitjor?... ¡Ves, ves!

¡Mare de Deu, qu'ets pesada!
 ¡quin génit!... ¡Vàtuanell!
 ¿que ho dich?... Pro, no 't desesperis...
 ¡Ah, buenu!...

...Donchs, d'ensá que
 ta mare torna á ser viuda
 sempre 'm vé al darrera per
 veure si jo la festejo;
 y, com que veu clarament
 que jo, d'ella, pobre dona,
 en ma vida cas n'he fet,
 y en cambi, veu que á sa filla
 la vull com á mi mateix,
 no vol que de cap manera
 te casis ab mí... ¿ho enténs?
 Té gelos de tú, Maria;
 no 'm vol per gendre, ja ho sé;
 l'hi causa horror serme sogra;
 me vol per marit no més...
 Més ben dit: vol que jo 't fassi
 ¡de pare!... ¿vols res més lleig?

PEPET DEL CARRIL

ARENYS DE MAR. — *Ateneo*. La sarsuela en tres actes castellana posada en escena diumenge, obtingué molt bona interpretació. S'hi distingiren notablement la Sra. Leyda y la Sra. Planas y 'l Sr. Prats, als quals prodigá la escullida concurrència, munió d'aplausos. Lo numerós coro ensenyat pe 'l reputat pianista de la Societat, Sr. Lloveras, contribuí á donar á l'obra mes acabat conjunt.

Teatro Públich. Una companyia d'aficionats ab previsions de cómichs, sortits (?) del Conservatori barceloní y creguts potser que nostre públich era molt ignorant, vingué lo dissapte passat á donarnos á conèixer lo tan celebrat drama del poeta catalá Sr. Feliu y Codina, *La Dolores*. Lo desempenyo no podia sortir mes degraçiat deplorantho, vivament, la distingida concurrència, que desitjosa de poder apreciar y conèixer un drama que tant de joch ha donat, havia concorregut al teatro. Ab tot s'aplaudi ab entussiasme al final, lo valor de l'obra. Per fi de festa se posá en escena la tan coneguda pessa, *Sebas al cap*, que sortiren unas *sebas* que feyan *courer* los ulls de pena. Gracias á la indulgència y cordura del públich se pogué acabar la funció felisment.

Nota.—Se tracta de crear en aquesta vila, una Associació de Pares de familia (sic).

J. V.

BLANES.—Diumenje dia 30 del passat, se posá en escena en lo teatro Recreo, la sarsuela *Primer jo...*, un acte de ópera y un'altra sarsuela.

La concurrència no era molt numerosa.

J. A. R.

VILANOVA Y GELTRÚ.—A mes d' una obra traduïda del francès al castellà, posà en escena lo passat diumenje la companyia que dirigeix lo senyor Simó en lo Tivolí Vilanovi, la aplaudida pessa catalana *Las fiestas del Centenari ó Lluna de fel*, en la que 's distingiren la senyora Busútil y 'ls senyors Daréqui, Serracelara y Tressols, havent rigut la concurrencia en los variats xistes y situacions cómicas qu' esmaltan l' obra.

P. P.

SITGES.—Diumenge passat, la companyia de aficionats del teatro «El Retiro», va posar en escena una brillant funció, representant ab molts aplausos las sarsuelas catalanas, *La marmota* y *Los carboners*, essent ben executadas per las Sras. Sánchez y Serra y los senyors Marsal, Ribas, Gené, Intentas, Pina (pare y fill), y per doná fi á la funció posaren en escena l' aplaudida pessa catalana *Gos y gat*.

En lo teatro del Prado també se doná funció: posaren en escena tres sarsuelas castellanas, que sigueren bastant aplaudidas.

Próximament en lo Retiro posarán en escena las bonicas sarsuelas *La festa del barri* y *La fira de Sant Genís*.

J. S. P.

REUS.—Lo dia del patró d' Espanya, en que comensaren las Firas d' aquesta ciutat, tingueren lloch en lo velódromo las Carreras de *Campenat, Especial*, (pera Tarragòna y Lleyda) *Nacional, Regional, Consolació, y Cintas*, obtenint tres premis per cada una, de que foren guanyadors en la 1.ª; los Srs. Nogués, Bartomeu y Jordá; 2.ª, los Srs. Tarin, Almacellas é Ibañez; 3.ª, los senyors Campo, Pescador y Rius; 4.ª, los Srs. Sanromá, Goupillo y Nogués; 5.ª, los Srs. Pescador, Rigol y Pedal. Sent la bonica la carrera de Cintas en que invitadas un considerable numero de senyoretas, (cont'a lo qu' era d' esperar) atés la novetat del cas, van respondre totas enviant bonichs exemplars brodats uns, y altres pintats ab las xifras respectivas, sent joia pe 'ls ulls y agrado pe 'l cor dels Campeons qu' al rol las varen obtindre.

LL. S. E.

LOS DOS TROVADORS

Lema:

Mes val poch y bo...

Dos trovadors escribian per certámen anunciát, contrapuntantse al plegat per veure lo que farian. L' un d' ells, lo més envejós, comensá á embrutar paper; pero l' altre—qu' haig de fer per sortir jo victoriós?—deya tot sol y pensant mentres que 'l primer, frenétich, fins s' havia tornat étich ja, d' escriurer tant y tant. Aquet, es clar, de *quartillas* ja 'n tenia un reguísé! mes, l' altre, per quedar bé, ni *quartillas* ni *quintillas* havia encara enlestít, puig que, son major torment, era la por que, dolent ne sortís lo seu escrit.

Trevallant á tort y á dret l' altre, al fi acabá la tasca, si; mes feya agafar basca tot lo qu' ell havia fet.

¡De paper brut, si n' hi havia!
¡Tant que feya esgarriar'..
Al certámen va tirar á lliuras la poesia.

Ve lo dia de la festa, ahont se troba l' envejós carbassejat y confós qual Jurat allí detesta. Cap trevall li surt premiat; ni un accésit, ni menció, y, per fi, aquell carretó plé de palla ha resultat. Al contrari l' altre; llest trovador que: tant sols una poesia á 'n A la Lluna dedicá, sent molt modest, fent un trevall de molt gust flor natural va guanyar, y, á son company va ensenyar á sé un xich mes noble y just.

Per fer una cosa bona no es menesté anar depressa ni ferne may gens de fressa, si no estarhi bella estona. Y, sempre hi sentit á di per tot que la qualitat val més que la cantitat; la proba s' ha vist aquí.

ABELARDO COMA.

TEATROS LOCALES

TIVOLI.—Dijous al vespre s' estrená la sarsuela en dos actes, *El Húsar*. En lo número próxim nos ocuparem detingudament d' aquesta producció.

NOVETATS.—*Huelga de hijos*, de D. Enrich Gaspar, no es un boceto com son autor l' anomena y si una de las obras més acabadas que hem vist. Correspon de plé al teatro verista y sa

factura viril y son diálech certer y vigorós la fá molt recomanable.

Dilluns ab lo benefici de D. Emili Mario, se despedí la companyia. Per més que algú hagi dit lo contrari, la última campanya no ha resultat tan fructifera com en altres anys.

ELDORADO.—Está donantse en aquest teatro una série de funcions de ópera, baix la direcció del intelligent mestre director D. Joan Goula (fill).

De las óperas últimament posadas en escena *La favorita*, *Il Trovatore* y *L' Africana*, son las que han resultat ab recomanable ajust.

CALVO-VICO.—Las representacions á ral tenen un altre filó qu' explotar ab la sarsuela *La Czarina*, quina primera representació tingué lloch dimecres últim obtenint un éxit complet.

S' anuncian nous estrenos.

CIRCO ESPAÑOL.—Éxit creixent dels espectacles per horas. En moltes sessions, especialment los dias de festa, lo públich invadeix per complert totas las localitats. No 's podia esperar resultat més satisfactori.

La sarsuela *Los lobos marinos*, ha obtingut, com totas, un acertat desempenyo.

CIRCO ECUESTRE.—La *troupe* Onofri continúa fent lo gasto ab sas pantomimas. Ja varem dir que n'hi hauria per dias.

Res, es qu' han topat bé.

Y pot ser qu' hi influeixi lo que deya un espectador: —Al menos aquets cómichs no 'm fan patir d' esprit. May s' equivocan, sempre saben lo paper de memoria.

LABRUGUERA.

NO HO ENTENCH

SONET

Hi ha una cosa que jo no puch entendre,
per mes qu' anys fa que penso en lo mateix,
y lluny d' amortiguar-se sempre creix,
y lluny de véureho clar, no ho se compendre.
Tot se pot ab diners comprar y vendre,
tot ho logra qui d' or ne tinga un feix,
lo poderós y rich tot ho exigeix,
y si vol seu lo mon, també 'l pot pendre.
Un dia hi ha qui pert un anell bó,
y 'l fa buscar y 'l troba desseguida,
y 's pert y 's troba á voltas fins la vida;
pero 'l sentit comú y la sana rahó,
buscar á richs ni pobres may acut:
¡haventhi tants y tants que l' han perdut!

ENRICH RIERA MATEU.

CANTARS

No miris las rosas,
aymada meva,
qu' al veure tas galdas
tindrán enveja.

GERONI MARTÍ

Jo voldria que en la terra
se juntés la nostre pols
y en ella anés á arrelarhi
lo lliu de mes olor.

Un temps d' amor te parlava
y deixavas que 't besés;
avuy te miro..., y m' acostas
perque 'ls besí 'ls teus fillets!

Creu ta mare ¡pobre mare!
separar lo nostre amor.
¿Se pot separar la essencia
de dos liris en un pom?

A. PALLEJÁ.

Ab lo present número se reparteixen las planas 33 á 40 del drama *Las joyas de la Roser*. Totas vuit corresponen al comensament del segón acte. Essent lo d' avuy lo quint folletí, estém á la meytat de la

publicació de l' obra que, segons nostres càlculs, acabarà ab los cinch números següents ó sia al número 83.

Próximament publicarem las bases pera la celebració del Vuité dels Petits Concursos que ab tant d' éxit venim celebrant.

Algúns dels organitzadors del «Teatro Independent» que 's tracta d' establir en aquesta capital, estant fent preparatius pera posar en escena en la hermosa vila de Sitjès, hont estiuejan, una de las més aplaudidas obras simbólicas del modern repertori francès, arreglada al catalá.

Desde la present setmana Catalunya conta ab una línia més de ferro-carril, la de Martorell á Igualada. Nos associém á la justa alegría que en aquets moments experimentan los pobles que 's veuen favorecuts per aquesta millora.

Don Mariano Aguiló Fuster, ha publicat un notable volúm de *Cansons populars, feudals y cabal·lesques*. Lo componen trenta tres composicions que son altres tantas joyas de la literatera popular catalana.

Gelosia es lo títol d' un drama en tres actes que D. Pere Reig y Fiol, ha terminat ab l' objecte d' esser estrenat durant la próxima temporada.

La companyia que dirigeix D. Antón Tutau ha obtingut una ovació en lo «Teatro Conservatori» de Manresa, ab la representació del famos drama de Ibsen: *Un enemigo del pueblo*.

Duas obras de la escena catalana van á ser convertidas en óperas: *Mar y Cel* y *La boja*, pels celebrats compositors Srs. Albeniz y Morera, respectivament.

Lo Excelentíssim Ajuntament d' aquesta ciutat ha acordat pensionar per un any y ab 150 pessetas mensuals, á nostre estimat amic y llorejat pintor, don Mateu Balasch.

Felicitém de tot cor á tan aventatjat y estudiós artista.

Lo prop passat dissapte tingué lloch en la «Juventut Catalana» una solemne vetllada. La part musical confiada á las Srtas. Hibós y Jubés y al Sr. Estrada fou molt aplaudida, com també la part literaria á càrrech dels Srs. Monfort, Pisma y Batlle. La segona part se compongué de Jochs de mans que estigueren á càrrech del aficionat D. Francisco Pere-mateu, qui fou molt aplaudit. Acabá la vetllada ab un lluhit ball. La concurrencia, qu' era numerosa sortí molt complascuda de la festa.

Per aquest vespre està anunciat en lo teatro Lope de Vega, lo benefici del Sr. Marimón, que, per las simpatías de que dit senyor s' ha fet mereixedor y lo escullit del programa, es de preveures un bon resultat.

En lo certámen científich-literari del Ateneo Igualadí de la classe obrera, nostre amich y colaborador lo llorejat poeta D. Joaquim Ayné y Rabell, ha obtingut lo primer premi ordinari consistent en un buch de plata ab una abella d' or, per sa poesia *Progrés*, y además, altre premi extraordinari de un pensament de plata, per sa poesia *L' obrer catalá*.

També lo mateix poeta ha sigut premiat en los Jochs Florals de Valencia, ab lo primer accésit á la flor natural, per sa composició catalana, *La Espigolaire*.

Aixís mateix nostre colaborador D. Joseph Barbany, ha obtingut un dels premis extraordinaris en lo certámen d' Igualada, per sa poesia, *Un carril més*.

AUSENCIA

Visch lluny de tu, ma estimada,
plé d' anyoransa y dolor;
en vá cerco ta mirada
qu' encenia lo meu cor.
¿Qué s' han fet aquellas horas
tan gratas per n'altres dos,
tan bellas y encisadoras?
Totás com lo gel s' han fós.
Sols resta are, vida mia,
aqueix cor, d' amor ardent,
sinó 'l cor-gela Maria
lo fret del anyorament.

J. T. y R.

POSSIBLES DRAMÁTICHS

Que un sereno aguantí una *Nit d' aigua*
Que una minyona vagi á buscá pá á *Lo forn del rey*.
A un timador durlo *A la preenció*.
Per un malalt pèndrer *Remey* per fora.
Que un monárquich cridi: *¡O rey ó res!*
A un cotxero deixar-lo anar á *Los tres toms*.
A un jove que conquistí *La pubilla del Vallés*.
A un pobre darli *Or*.

CINTO.

EPIGRAMÁTICH

Als pochs dias que 'n Fructuós
va quedar sense muller,
en eix tránzit dolorós
va consolarlo 'n Sever,
dihentli ab tó carinyós:
—Sentiment t' ha de causá
puig qu' era bona persona
la que á tu tant t' estimá,
y 'm sembla qu' á la Ramona
la trobarás á faltar.
—No es ser viudo, amich aymat,—
en Fructuós li respongué,
lo que á mi 'm té capiclat.—
—¿Donchs qu' es? preguntá 'n Sevè.
—Es que sens dona he quedat.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

DOLSAS Y AMARGAS

No tinch enveja dels richs
ni ambiciono sas riquezas,
sols tinch enveja de qui
viu felis ab sa pobresa.

A pesar dels teus desprecis
es tan gran lo meu amor,
que al infern fins aniria
sols per veure 't altre cop.

Al principi de coneixe 't
sempre m' acudian duptes.
Peró després he vist clar
que 'ts molt mes falsa que Judas.

LLUIS SALVADOR.

L' AMOR

L' amor es com una vena
que tapa los ulls del hom':
lo fa caminá ab gran pena,
y 'l deixa plé de grillóns.

JOSEPH ESCACHS Y VIVED.

XARADAS

I

ALS MEUS AMICHS

Oh, amichs meus molt estimats,
companyes de fer lo tronera,
escoiteu ab atenció
una cosa que interessa:
llegiu eixas ratllas curtas
sens deixarvos una lletra,
puig si molt no 'us hi fesseu
vos quedareu sens' entendrela
Esperens, que us haig de fer
una petita advertencia;
no vull que lo que aquí digui
à tres dos—primera—inversa
ho xerreu, que si ho sabia
me trencava una costella.
Tercera cosa que us dire
l' han de tenir en reserva.
Allà va, donchs, amichs meus,
llegiu tot aixó ab cautela,
are us dire desseguida
eixa cosa que interessa.
Tercera ploma s' encalla
y no trobo la manera
de darvos ¡oh! companyes meus,
una nova tan funesta...
Pensar que per una dos...
mes, ploma, calla, detenta,
no tiris mes endevant,
no vull nombrarla sisqu- ra.
Me quedo tot encal at.
la ma 'm tremola de veras,
me sento bullir lo cap,
lo meu cor, ay, me batega...
fins las camás me fan figa,
quina desgracia la meua!
Mes, s' ha acabat, fora po,
vaig a dirh- (pro en reserva...)
...Necessito que 'm deixeu
una tot, una pesseta!
(Per anarmen á la fonda
á ferme un bon tip de secas.
Cosa que no hi conseguit
d' ensa que faig de poeta.)

SALVADOR BONAVIA

II

Prima—inversa vegetal;
nota musical segona,
poble catalá total
ó un carrer de Barcelona.

ARMANDO DE DORDA

TARJETAS

I

A. SALOM CANALS

Combinar aquestes lletres de modo que formen lo títol de una comedia catalana.

II

D. GERARDO CAMELO TORREU

Formar ab aquestes lletres lo títol de duas obras catalanas.
JOSEPH GRAU LLANES.

MUDANSA

En tot diu que te un total
inflat porque hi té molt mal.

MANUEL ESPUNYA.

GEROGLIFICH

X

B1893

000

LIK

DIRI

J. AVELTA.

Las soluciones en lo número próximo.

AVIS

Tots quants enviihin las solucions de tots los Enigmas de aquest número tindran de regalo una obra dramàtica, per lo qual s'estableixen las següents condicions: s'admeteran las solucions desde la sortida del número fins a las cinch de la tarde del dilluns pròxim. Cada plech, contenint ditas solucions, se li donarà lo número de orde de sa presentació. A las set de la tarde de dit dilluns se verificarà un sorteig y lo plech qual número resulti premiat, aquell haurà obtingut lo premi.

Cada plech deu anar acompanyat de unas cubiertas d'aquest número. Los plechs deuen depositarse en lo bussó del periódich.

Solucions als Enigmas insertats en lo núm. 77

- I Lo sol del Agost.
- II Lo vent.
- III Lo trinch de la campana.
- IV L'aigua.
- V La veu.
- VI La can.
- VII La lletra.
- VIII La boya.
- IX Quan está oberta la porta.

Varen presentarse los quatre plechs següents:

1. E. Tituli.—2. E. Romeu.—3. Un cap de pa.—4. Joseph Pagés.

La sort tocà al plech número 2, firmat per E. Romeu.

Correspondencia

Artur Nan, Caparronet, Joan Trias, M. C. L. Agusti Sirena, Un de Montseny, Tres perduts, Joseph Arró y Carlets Romaní: lo qu'han enviat no va prou bé.

N. O. Joseph Grau Llanes, J. X. Rigual, Miquel Porquesas, Celesti Frigola, Silebuc: anira alguna cosa.

Jaume Calsans, tindria d'arreglarse molt.—Un de la broma, no hem rigut gens.—Fermí Balaguer, no podem jutjar sense veureho.—M. Y, no es publicable.—J. Soler Forcada, gracias per la distinció.—Joseph Franquesa, anirà retocat.—Quisquet C, son incorrectes.—Joseph Alemany Borràs, en cartera.—A. C. (El teglet) y Oinotna Silebuc, los versos qu'envia son molt defectuosos.—Isidor Martinez, aniran.—K. Mandulas, te poca novetat.—Joan Ruga, s'hauria de fer nou.—J. Calvet, pot dedicarshi, pero això no va bé.—Cintet Barrera y Cargol, no 'ns agradan prou.—Noy Gran, fassi altre género, porque aquest es molt gastat.—Joaquim Oller Rigola, tenim molt de semblant.—P. Alfredo P, home aquets acudits ja han sortit per tot arreu.—Nomar Snop, y tot plegat resulta res.—Enrich Riera Mateu, alguns.—J. Escachs y Vived, van bé.—Lloc y Puyal, envihi altres versos y veurem.—Rossendo Coll, consideri 'ls que 'n tenen doscents: la composició no va.—Manuel Espunya, va bé.—Ignasi Camprubi Nadal, també, anirà.—Jaume Sotorra, no.—M. Mateu, no hi ha medi d'arreglarho.—maria Rovira, envihi y farem tot lo possible per complaure-la, ab las senyoras som mes benevolts.—Lleó Casis, es massa anticuat.—Martí Gelida, te poca variant.—J. Abella, aniran.

PENSADAS

Premiadas ab 30 pessetas

SEGONA INSERCIÓ

La gracia principal d'aquest joch consisteix en treure la rifa sense gastar diners y ab lo número que mes agradi, ja que se 'l fa un mateix.

En un sobre perfectament tancat y lacrat hi ha una papeleta ab una cantitat.

¿Quin número és? Aixó es lo que 's té d'acertar.

Aquesta es la pensada.

En la quarta plana de las cubertas, hi ha una papeleta pera aquest objete. Pensan un número, li escriuen y ja poden depositarla en lo bussó del periódich.

¿Qué á l'endemà, ó al cap de poch rato, creuen que 'l número enviat nò es lo de la sort! No s'apurin, tot s'adoba; van á veure si encara quedan números y repeteixen la operació tantas vegadas com vulguin. Totes las papeletas entran en sort.

Ja ho veulen. La operació es senzillissima.

Perque aquesta vegada vagin mes segurs, els confiarem lo miler á que correspon lo número tancat. Es un cinch mil.

Sapiguent aixó ja tenen un deu per cent d'adelantat.

Aquesta operació pot repetir-se ab los números present y pròxim. En lo del dissapte 19 vinent publicarem lo número de la sort y tots los que haurán obtingut premi.

PRIMER PREMI: 30 RALS

al primer que acerti lo número tancat.

DOS PREMIS: 10 RALS

á cada un dels dos números que s'aproximin mes al número exacte.

CINCH PREMIS: 4 RALS

á cada un dels cinch números que segueixen en aproximació.

VINTICINCH PREMIS: 2 RALS

á cada un dels vinticinch números que segueixen en aproximació.

Quinas cantitats encara que se sumin ab los dits donan un total de 120 RALS, cantitat molt decent avuy que son poch los que donguin res de profit.

Lo sobre ó plech que tanca lo número que deu acertarse, se troba en aquesta Administració á disposició del que vulgui veurel y ferhi las contrasenyas que tingui per convenient.

En cas de que mes d'un acerti lo número exacte, lo que arribi segon se 'n emportará los dos segons premis y lo tercer los cinch tercers.

Omplin foras papeletas y envihenlas aviat. A veure si s'emportan los trenta tres premis.

Imp. Muntaner, 40.—BARCELONA.